

MARIEHAMNS ENERGI

KUNDTIDNING nr 10

*Rekordlåg användning
av fossila bränslen*

*Kraftig ökning av
solpaneler i staden*

**Ser till att det hålls
varmt i stugorna**

Tack för sju energirika år

Mariehamns Energi är ett företag som utvecklats enormt under de senaste åren. Först kom bolagiseringen 2014 vilket var ett stort steg för alla inblandade. Mariehamns stads elverk blev Mariehamns Elnät Ab med en rad olika följder, de allra flesta positiva. Ett aktiebolag skapar tydlighet och transparens gentemot ägare och kunder. Efter bolagiseringen av elverket följde hamnen efter vilket tydliggjort organisationen i staden. Infrastruktur måste fungera men är inte alltid populärt att satsa på hos politiker som ser fler röster i vård, skola och omsorg.

År 2019 följde nästa stora steg i utvecklandet av det som i dag är Mariehamns Energi Ab. Då övertog Mariehamns Elnät Ab all verksamhet i det som då var Mariehamns Energi; fjärrvärmesystemet och elhandeln. Ett nytt aktiebolag slogs samman med ett äldre vilket varit utmanande på olika sätt. Tack vare storartade insatser av vd Per Eriksson och anställda på alla nivåer har visionerna förverkligats. Mariehamns Energi är i dag ett välfinansierat och kundanpassat bolag med hållbarhet och fossiloberoende som främsta mål. Detta ska ske i samklang med grunduppdraget – att förse alla kunder med förmånlig, miljövänlig och säker energi. I dag värms större delen av Mariehamn och omnejd med bränsle

i form av bark och gröt som kommer direkt från åländska skogar och som förvandlas till el och värme i Mariehamns Bioenergis pannor.

Vi fortsätter varje dag att utveckla detta med målet att inte alls behöva använda olja.

På elsidan erbjuder Mariehamns Energi inte bara miljöel utan 100-procentigt förnybar, klimatkompenserad och ursprungsgaranterad elektricitet till mycket förmånligt pris. Tillägget för miljöel är ungefär 0,15 cent/kWh vilket för en normalstor villa (10.000 kWh) betyder en merkostnad om 1,25 euro per månad. På www.energi.ax finns mer information kring detta som är mycket enkelt att genomföra, det behövs bara några klick med datormusen så är du med och skapar bättre hållbarhet i vår värld. Självklart kan du ringa oss också så fixar vi det åt dig!

Mariehamns Energi Ab är en gammal organisation med stor framtidsaptit. Alla de som jobbar i vårt bolag har som sitt huvudfokus att leverera säker, hållbar och förmånlig energi till just ditt hus. Vi ägnar också stor kraft åt att erbjuda kunskap och insikter i hur just din energikostnad kan bli lägre än i dag. När det gäller energi är vi alla lika beroende av det och därför är det något som angår oss alla.

Efter sju år som ordförande för det som i dag är Mariehamns Energi Ab är det dags att kliva av. Sedan jag tillträdde senhösten 2013 har bolaget genomgått en omvälvande förändring och är i dag ett modernt energibolag med stort fokus på hållbara lösningar. I följd var andelen fossila bränslen i energiproduktionen lägre än någonsin. Istället för olja med dess negativa effekter är det åländsk skog som står för värmen i alla de över 1.000 hushåll som ersatt oljepannorna med fjärrvärme. Detta borde utvecklas ytterligare och därför är vägen framåt att sätta fokus på utveckling av bioenergi.

Tack till den övriga styrelsen för gott samarbete och till hela personalen utan vars insatser Mariehamn och Åland vore både kallare och mörkare. Lycka till på den fortsatta vägen.

Jörgen Pettersson
Avgående styrelseordförande
Tel 04573135640

 är Mariehamns Energis kundtidning.
Ansvarig utgivare: Per Eriksson
Text och form: April Kommunikation
Tryck: Grano Oy
Juni 2021

Per Eriksson, vd för Mariehamns Energi, är nöjd över att bolaget aldrig tidigare använt så lite olja som under fjolåret.

Stark ekonomi möjliggör satsningar på miljön

Mariehamns Energi gör ett starkt resultat för 2020, vilket skapar goda förutsättningar att ytterligare minska beroendet av fossila energikällor. – Lokalproducerat, förnybart biobränsle stod för 96,5 procent av vår produktion av fjärrvärme i fjol, vilket är rekord. Vi har aldrig tidigare använt så lite olja, säger Per Eriksson, vd för Mariehamns Energi.

Det mesta gick enligt budget eller till och med lite bättre än väntat för Mariehamns Energi i fjol. Vinsten efter skatt för 2020 är nästan 429.000 euro, vilket är klart högre än året innan. Förklaringen till det goda resultatet är dels det varma vädret, dels att investeringen i en rökgaskondensator i den större av Mariehamns Bioenergis två biopannor inneburit en högre verkningsgrad.

– Tillsammans har de här två faktorerna gjort att vi knappt behövt elda med olja alls, utan i princip helt kunnat förlita oss på lokalproducerat biobränsle, det vill säga rester från det åländska skogsbruket. Det här är något alla vinner på. Biobränslet är billigare än olja – vilket gör att vi kan sänka priserna för våra kunder – plus att det är bra både för miljön och den lokala ekonomin, inte minst skogsbruket, säger Per Eriksson.

Samtidigt som fjärrvärmens var i princip helt fossilfri och lokalproducerad i fjol, måste fortfarande Mariehamns Energi stödeldas med olja under riktigt kalla vinterdagar. Ett fossilberoende man på sikt hoppas kunna bygga bort.

– Förutom rökgaskondensorn installerades även två nya pelletsbrännare i fjol, vilket gör att temperaturen kan sjunka ytterligare någon grad innan vi

blir tvungna att använda olja. Vi vill fortsätta investera i fossilfritt och fjolårets goda resultat ger oss ökade möjligheter att göra det. Samtidigt vill vi investera i fossilfri teknik på ett smart och kostnads-effektivt sätt så varken värmen eller elen blir dyrare för våra kunder, utan snarare billigare, säger Per Eriksson och fortsätter:

– I och med att sammanslagning av Mariehamns Energi och Mariehamns Elnät nu är genomförd och det mest har börjat sätta sig, kan vi blicka framåt på ett annat sätt. Vårt viktigaste mål framöver är att bli så koldioxidneutrala det bara går, i första hand genom att bygga bort den lilla användningen av olja som finns kvar inom vår fjärrvärmeproduktion.

“Vårt viktigaste mål framöver är att bli så koldioxidneutrala det bara går, i första hand genom att bygga bort den lilla användningen av olja som finns kvar inom vår fjärrvärmeproduktion.”

Stödjer åländsk vindkraft

Tack vare bolagets starka ekonomi kunde Mariehamns Energi även investera 300.000 euro i Vind Ax Ab, det åländska bolag som är i färd med att bygga tio nya vindkraftverk i Eckerö.

– Vi har valt att gå in som en lite större delägarna i projektet och är på så sätt med och stöttar

EKONOMIN I KORTHET:

1000 EUR

	2020	2019	2018
Omsättning	17.238	18.434	18.161
Rörelseresultat	710	634	251
Vinst	429	265	206
Investeringar	1307	1184	1232
Soliditet	45%	42%	43%

den åländska vindkraften. Men investeringen påverkar inte vår elhandel, utan det är en ren finansiell placering som gynnar våra kunder genom att vi får avkastning på det satsade kapitalet.

Hur jobbar ni för att elen ni köper in och säljer vidare till era kunder ska vara så miljövänlig som möjligt?

– Vi är väldigt stolta över att vi kan erbjuda våra kunder den renaste elen på Åland. Våra kunder kan välja att både ha grön och helt klimatkompenserad el.

När coronapandemin slog till vårvintern 2020 sjönk först elpriserna kraftigt, men har sedan dess stigit igen.

– För vårt resultat spelar det inte så stor roll om elpriserna på marknaden är höga eller låga, men för våra kunders skull ser vi förstås hellre att priserna är låga. Vi vill framför allt att elpriserna ska vara stabila och inte röra sig så mycket upp eller ner.

Förutom att pandemin innebar lägre priser på el, ställde den även till det för leveransen av elmätare.

– Pandemin har ju inneburit en global brist på mikrochip och det här har även vi drabbats av. Under en period kunde vi inte få tag i de delar som vi behövde för att reparera trasiga sändare i kundernas elmätare, vilket gjorde att vi fick läsa av vissa mätare manuellt. Men nu har leveranserna kommit igång igen och vi kan byta ut det som är trasigt.

Synergieffekter

För drygt två år sedan slogs de två bolagen Mariehamns Energi och Mariehamns Elnät ihop, och Per Eriksson säger att man hela tiden upptäcker nya synergieffekter i vardagen som gör att arbetet blir effektivare.

– Vi har under resans gång upptäckt massor med små synergieffekter som vi inte räknade med från början, till exempel att vi kan dela på viss utrustning och dra nytta av varandras kompetenser. Under fjolåret förnyade vi även vårt gemensamma ekonomisystem, vilket leder till ytterligare effektivisering, säger Per Eriksson och fortsätter:

– Vi var ju från början två olika företag som gjorde saker på lite olika sätt. Ända sedan vi blev ett bolag har vi jämfört de olika sätten att jobba och sedan valt det bästa och mest effektiva sättet att jobba tillsammans på, vilket gör hela företaget mer effektivt.

För att inte elnätet ska drabbas av problem införs nu nya rutiner för dem som skaffar solpaneler.

Nya rutiner för alla som vill skaffa solpaneler

Antalet hushåll och företag med solpaneler växer så fort att Mariehamns Energi i samarbete med Ålands Elandelslag tagit fram nya rutiner för dem som vill ansöka om att installera en egen solenergianläggning.

– Vi vill att man gör en förhandsanmälan innan installationen genomförs, så anläggningen inte blir större än vad elnätet är dimensionerat för, säger besiktningsledare Kjell Ekblom.

Det är oftast de större satsningarna på åländsk vindkraft som får mest uppmärksamhet, men lite i det tysta har det de två senaste åren skett en liten revolution när det gäller elproduktionen på Åland. Bara i Mariehamn tillkommer det ungefär en solcellsanläggning i veckan, där de privata hushållen står för den stora tillväxten. Samtidigt ligger flera

större solenergiprojekt i röret, där större företag i Mariehamn redan har, håller på eller ska installera solpaneler på sina fastigheter.

– Att vi får fler och fler mikroproducenter i form av privata hushåll och företag som producerar sin egen el,

där överskottet matas ut i nätet, är något helt nytt och ett helt annat sätt att producera el jämfört med vad vi sett tidigare. Det byggs nya privata solcellsanläggningar hela tiden och en solig vårdag står de nu för närmaste tio procent av Mariehamns totala elbehov, säger Kjell Ekblom.

Att det byggs så mycket solpaneler är förstås positivt, men samtidigt kan de inte bli hur stora eller hur många som helst innan det uppstår problem.

– Problemet uppstår när det byggs för många och för stora anläggningar i ett enskilt transformatorområde. Om anläggningarna skjuter ut väldigt mycket överskottsenergi i nätet kan spänningen variera. Ju svagare nätet är, desto känsligare är det för den här typen av störningar. I centrala Mariehamn är nätet relativt starkt, men det är inte lika starkt i till exempel Järsöområdet.

Hjälper kunderna ta bättre beslut

Så länge hushållen använder all solenergi de producerar själva påverkas inte nätet alls, utan det är när överskottsenergi måste matas ut i nätet som det kan uppstå störningar. Och ju mer el som matas ut, desto lättare uppstår det problem. Därför är det så viktigt att solenergianläggningarna inte är överdimensionerade.

– I Finland har man tagit fram en generell beräkning för hur stora anläggningar hushållen kan ha utan att de påverkar nätet, och den modellen använder vi nu också. Vi har tagit fram nya rutiner där de som vill installera solpaneler ska göra en förhandsanmälan, där man anger att man vill bygga en anläggning och uppger hur stor den ska bli. Vi utför sedan beräkningar och om vi märker att just den delen av nätet inte klarar av en anläggning av den storleken rekommenderar vi att man väljer en mindre anläggning.

Det här kan låta som att man gör det krångligare för dem som vill installera solpaneler, men egentligen handlar det om att vägleda kunderna till att göra bättre och mer ekonomiska val. För om flera solcellsanläggningar producerar ett överskott som matats i nätet kan de tillsammans göra att spänningen börjar variera.

Det är samverkan mellan olika soleanläggningar som kan påverka att de börjar variera i spänning, då de producerar överskott ut på nätet.

”Det drabbar verkligen bara dig själv om du bygger en för stor anläggning”

– Ingen drabbas av strömavbrott, utan det enda som händer är att produktionen i solenergianläggningen slås av. En sådan här anläggning kan inte ”vinna” över nätet, utan de är konstruerade för att slå av om det här problemet uppstår.

Därför är det ett slöseri med pengar att köpa en för stor anläggning, eftersom det enda som händer är att anläggningen stängs av och inte producerar någon energi alls när solen lyser lite för klart.

– Det drabbar verkligen bara dig själv om du bygger en för stor anläggning, i synnerhet som lagstiftningen ser ut i dag. Du får så lite betalt för att sälja din överskottsel i nätet så det är en ren förlustaffär att bygga en för stor anläggning, säger Kjell Ekblom.

Agerar nu, innan det blir problem

Utbyggnaden av privat solenergi har inte inneburit några större problem än, utan Mariehamns Energi väljer att agera innan problemen uppstår.

– Fram tills nu har det varit lite ”först till kvarn” när det gäller att bygga solenergianläggningar. Vi kan redan se vissa antydningar till att det kan uppstå problem om vi inte gör något, bland annat ute på Järsö och även i ett område inne i staden.

Mer information för dem som är intresserade av att skaffa solenergi finns på Mariehamns Energis hemsida. Dessutom erbjuder Mariehamns Energi både grön och klimatkompenserad energi för alla som värnar om miljön, men inte kan eller vill skaffa en egen solenergianläggning.

***“Så fort det kommer
fukt i kontakt med
larmtrådarna inne i
rören ger det utslag”***

Förebyggande underhåll skapar problemfri fjärrvärme

Genom nivåalarm, larmtrådar som löper längs alla rör byggda efter 1985 samt genom att färga vattnet i hela systemet grönt håller Mariehamns Energi stenkoll på att fjärrvärmenätet fungerar som det ska. Tack vare den här sortens förebyggande underhåll skapas goda förutsättningar för ett driftsäkert system med lång livslängd.

Det fjärrvärmenät som började byggas ut i Mariehamn på 1970-talet förser idag fler än 1.000 kunder med pålitlig, prisvärd och inte minst miljövänlig inomhusvärme. Och nätet är byggt för att hålla. För trots att en stor del av de 78 kilometer långa ledningarna har 30 eller 40 år på nacken hoppas bolaget inte behöva byta ut dem på länge.

Orsaken till att fjärrvärmeledningarna håller så länge är att vattnet som rinner i dem är helt syrefritt, och så länge inget går sönder eller färskvatten läcker in utifrån kan ledningarna hålla i princip hur länge som helst utan att stålroren rostar. Men då gäller det förstås att hålla koll på att inget är på väg att gå sönder eller att vatten läcker in utifrån, vilket Mariehamns Energi lägger stor möda på.

Den del av nätet som är byggd efter 1985, det vill säga den största delen, är försedd med larmtrådar som löper hela vägen längs med fjärrvärmerören. Genom att samlas in data från 300 mätpunkter som finns utspridda över hela staden kan Dan Björklund med sitt tränade öga studera de grafer han får fram och genast se om det finns några problem som kan vara under uppsegling.

– Så fort det kommer fukt i kontakt med larmtrådarna inne i rören ger det utslag. Oftast handlar det inte om att själva ledningarna sprungit läck, utan om att vatten läcker in utifrån i de rör som hyser ledningarna. Om det här sker gräver vi upp röret och åtgärdar problemet, för om det tränger in vatten utifrån är det bara en tidsfråga innan allt rostar sönder, säger Dan Björklund.

◀ Dan Björklund på Mariehamns Energi ser till att fjärrvärmenätet hela tiden övervakas och underhålls i förebyggande syfte, vilket gör att läckor är extremt sällsynta.

Genom att på det här sättet ständigt övervaka systemet säkerställer man att åtminstone de nya delarna av nätet aldrig springer läck och att rören håller nästan hur länge som helst, utan att behöva bytas ut.

– För oss handlar arbetet med förebyggande underhåll i första hand om att trygga en säker leverans av värme till kunderna. Som energileverantör måste du hela tiden ha koll på vilken status du har på grejerna istället för att lappa och laga vartefter saker går sönder eller köra tills allt rasar, säger Torsten Fredriksson, fjärrvärmefachef på Mariehamns Energi.

Äldre rören en större utmaning

Att förhindra att det uppstår skador eller mindre läckor i de delar av nätet som är byggda före 1985 är mer utmanande. Dessa rör är inte utrustade med larmtrådar, utan här förlitar man sig istället på nivåalarm som finns utplacerade i 24 strategiskt placerade ventil-kamrar. Dessa larm varnar om vattennivån i en kammare stiger – vilket kan vara ett tecken på att vatten läcker in utifrån eller att ett rör sprungit läck.

Men det äldre systemet är inte riktigt lika bra på att i ett tidigt

skede varna för läckor eller fukt längs en ledning, speciellt om problemet ligger långt från ett av nivåalarmen. Bland annat därför har Mariehamns Energi även andra system för att snabbt upptäcka och spåra läckor. Nivån i ackumulatortanken kontrolleras dagligen och allt vatten som cirkulerar i fjärrvärmenätet är färgat med det helt ofarliga men starkt självlysande gröna färgämnet pyranin.

– Så om någon ringer oss och säger att vi har en läcka är vår första fråga alltid: vad är det för färg på vattnet? För om det inte är grönt, då kommer det inte från oss. Så om vi kommer till en vattenfylld ventilkammare ser vi direkt på vattnets färg om vi har en läcka eller om vattnet kommer utifrån. Om vi inte hade färgat vatten skulle det vara jättesvårt att se om vi har en läcka eller inte, säger Torsten och fortsätter:

– Att vi färgar vattnet grönt är även bra för allmänheten och våra kunder att känna till. Om ditt kranvatten plötsligt blir grönt betyder det att du har en trasig värmepåveväxlare i ditt hus och att fjärrvärmevatten kommit in i ditt färskvatten, säger Torsten.

För att kunna veta om det uppstått en läcka i fjärrvärmenätet är allt vatten i systemet färgat grönt. På så sätt går det lätt att skilja från till exempel regnvatten eller andra läckor. ▼

Byter sällan ut rör

Tack vare satsningen på förebyggande underhåll uppstår det väldigt sällan läckor i fjärrvärmenätet. Det händer bara ett par gånger per år att man behöver gräva upp ett rör för att vatten läcker in

▲ "Om ditt kranvatten plötsligt får den här färgen betyder det att du har en trasig värmepåveväxlare i ditt hus och att fjärrvärmevatten kommit in i ditt färskvatten" förklarar Torsten Fredriksson.

utifrån och på sikt hotar skada rören. Små läckor är väldigt sällsynta och större läckor inträffar i princip aldrig, trots att delar av nätet har mer än 40 år på nacken.

Det kan verka frestande att byta ut i synnerhet de äldsta delarna av nätet, men Torsten säger att det inte finns någon mening med att byta ut något där det inte ens finns några tecken på slitage. Att gräva upp och byta ut fjärrvärmerör är dyrt och om det kan undvikas så är det bättre att låta bli.

– Så länge vi inte har några indikationer på att något är fel ska vi inte byta ut rören – för så länge de ligger torrt och fint utsätts de som sagt inte för något slitage alls, säger Torsten.

Även om skador är ovanliga händer det någon gång vartannat eller kanske vart tredje år att ett rör springer läck, oftast på de delar av nätet som är svårast att övervaka. En sådan läcka uppstod till exempel på Ådgränd i södra Mariehamn i fjol, en av de delar av staden där nätet är som äldst och där rören saknar larmtrådar. Läckan hittades tack vare det grönfärgade vattnet och reparationen kunde utföras med ett kort planerat leveransavbrott för de närmast belägna kunderna.

Pensionsavgångar

Två av våra anställda har nu fått förmånen att njuta mer av sin fritid. Vi på Mariehamns Energi tackar er för alla år tillsammans. Vi kommer sakna er och önskar er samtidigt en skön pension.

Elisabeth Öhman

Elisabeth har sedan 90-talet skött faktureringen och kundtjänsten för elkunderna. Hon flyttade med vid bolagiseringen av det gamla Elverket och har sedan dess haft en viktig roll i utvecklandet av nya faktureringsystem och rutiner. Många har genom årens lopp fått goda råd om energiförbrukning och räkningar av Elisabeth som sedan sista januari avnjuter sina dagar som pensionär. ▶

Stefan Olsson

Stefan gick i pension från arbetsledarrollen på elnätet under mars månad. Med mer än 35 års erfarenhet av elnätsbyggnad, underhåll och arbetsledning lämnar Stefan över ett stabilt och robust elnät till kommande generationer.

Ni kan nu även hitta oss på Facebook.

Förutom att ni hittar vår allmänna information så delar vi med oss av energipartips, upplyser om ursprungsgaranterad grön el samt anordnar tävlingar med fina priser.

Vår första vinnare blev Gunilla Mattsson som tog hem en kasse med smarta vägguttag värda 100 Euro.

Anmäl din flytt via hemsidan!

Flyttanmälan görs lätt via hemsidan - energi.ax.
Skicka in din flyttanmälan till oss i god tid, så att vi hinner justera avtalet för bostaden.

När du flyttar ut flyttar någon annan in – var noga med att anmäla flytten så att rätt person betalar för rätt el!
Om du behöver hjälp, ring oss direkt på 018 531 511 alla vardagar mellan 9 och 14 eller per e-post: flyttning@energi.ax

 FÖLJ OSS PÅ FACEBOOK

MARIEHAMNS
ENERGI

– håller er varma och upplysta med miljövänlig energi.

Elverksgatan 1/Neptunigatan 2, AX-22100 Mariehamn Öppettider: kl 8-16

Telefon (växel): 5310 Efter kontorstid (jour): 531599

E-post : elinfo@energi.ax/info@energi.ax fornamn.efternamn@energi.ax

www.energi.ax